

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุถึงแนวทางการจัดการศึกษาที่ต้องยึดแนวทางว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งมีสถานศึกษาเป็นสถาบันทางการศึกษาที่วางรากฐานความคิด และความประพฤติของวัยรุ่น ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่พลเมืองของชาติการศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทั้งทางด้านวิชาการ และวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัยความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 44) โดยต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอน เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญดังนั้น โรงเรียนจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปของงานวิชาการ และให้รูปของงานกิจกรรมนักเรียนที่ปรากฏให้เห็นในรูปของกิจกรรมนักเรียนด้านต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น

ซึ่งกิจการนักเรียนหรือกิจกรรมนักเรียน ได้กำหนดให้การศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคม ทั้งเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ก่อให้เกิดประโยชน์มาสู่ตัวนักเรียน เกิดปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง นอกจากนี้กิจกรรมต่างๆ ยังส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีความมานะอดทน มีความเป็นผู้นำ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ จะเห็นว่างานกิจกรรมนักเรียนเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในด้านคุณธรรมจริยธรรม เพราะผลที่ออกมาจะสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นคน โดยสมบูรณ์ จึงถือได้ว่างานกิจกรรมนักเรียนที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่างานวิชาการเลย (พระธรรมปิฎก [ป.อ. ปยุตโต]. 2541 : 22)

การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาเป็นวิธีการให้การศึกษาที่จะปลูกฝังและสร้างเสริมความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติทางคุณธรรมจริยธรรม สร้างบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน กิจกรรมด้านจริยศึกษาที่จัดในสถานศึกษา ได้แก่ กิจกรรมที่จัดอยู่ในแง่ของศิลปะ วัฒนธรรม พิธีกรรมทางศาสนาและการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมและบ้านเมือง ซึ่งรวมไปถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อระเบียบวินัย เช่น กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ปฐมนิเทศนักเรียน (วัลภา จันทรเพ็ญ. 2544 : 29)

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 71) ได้วางแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนไว้ 4 แนวทาง ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2

1. วางแผน กำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน โดยสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนและส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำดี คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. สรุปและประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมเกิดคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

แต่จากการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนและควรประกาศนโยบายที่ชัดเจน ให้ครูทุกคนตระหนักในการร่วมมือต่อการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิผล อีกประการหนึ่งครูไม่ดำเนินการให้เด็กจัดกิจกรรมแต่จะสอนเหมือนรายวิชาปกติ โดยครูเป็นศูนย์กลางหรือจะเป็นผู้กำหนดกรอบการจัดกิจกรรม นักเรียนมีหน้าที่ปฏิบัติตามกรอบที่กำหนด ครูยังคงยึดมั่นว่าตนเองเป็นผู้รู้มากที่สุด ถูกที่สุดและมีอำนาจมากที่สุด ในกระบวนการเรียนรู้ (ภรณ์ยู พิระพงษ์. 2545 : 5) ซึ่งมีผลการวิจัยที่กล่าวถึงปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนดังกล่าว ได้แก่ ทองสุข รัตนตรัยวงศ์ (ภรณ์ยู พิระพงษ์. 2545 : 6) พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรม คือ ความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดกิจกรรมของครูและนักเรียนไม่ดีพอ ขาดความร่วมมือและความชำนาญ มีปัญหาด้านการเงิน เวลา สถานที่ ตัวบุคคล ตลอดจนผู้ให้การสนับสนุน ขาดการแนะนำและการวางแผนที่ดี การแบ่งงานไม่ทั่วถึง ไม่มีการวางแผนระยะยาวและไม่มีบันทึกผลงานไว้ ซึ่งสอดคล้องกับประภัสสร มโนรัตน์ (ภรณ์ยู พิระพงษ์. 2545 : 7) ปัญหาที่พบคือ ครูและสมาชิกไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ผู้บริหารไม่สนับสนุนกิจกรรมบางประเภทขาดการประชาสัมพันธ์ และขาดการวางแผนที่ดี เวลาและทุนทรัพย์มีน้อยและสุทธิ แซ่มลำเจียก (2539 : 9) ที่ได้สรุปว่า การจัดกิจกรรมไม่ได้เน้นผลงานนักเรียน การวางแผนขาดความชัดเจนงบประมาณไม่เพียงพอ การประเมินผลไม่จริงจังไม่ครอบคลุม ผู้บริหารไม่สนใจต่อการจัดกิจกรรม ขาดวิทยากรท้องถิ่นที่จะให้ความรู้กับนักเรียน

จากข้อค้นพบดังกล่าว ย้ำให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพด้วยข้อสำคัญคือ ครูและผู้บริหารขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง ขาดการวางแผน และความร่วมมือในด้านต่างๆ แม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติการศึกษา ที่ได้บัญญัติไว้หลายมาตราที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น เช่น

มาตรา 8 (2) การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³

มาตรา 9 (6) บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อนำความรู้ ภูมิปัญญา สร้างสรรค์ให้เกิดความเจริญก้าวหน้า

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา บุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นว่า ปัจจุบันแนวคิดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศเป็นแนวคิดที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง เป้าหมายของการมีส่วนร่วม คือ การทำให้ทุกคนที่ถูกกละเลยหรือถูกกีดกันให้ไปอยู่นอกการพัฒนาได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาให้มีสิทธิ มีส่วนร่วมในการดำเนินการหรือในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน เน้นที่การตัดสินใจการร่วมดำเนินการ การรับผลประโยชน์ และการร่วมกันประเมินผลการดำเนินการเพื่อให้เกิดการพัฒนา เพราะการมีส่วนร่วมถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดประชาธิปไตย ดังนั้นเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สถานศึกษาจะต้องให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 3-4)

โดยเฉพาะองค์กรสำคัญที่อยู่ในชุมชน และมีส่วนต่อการพัฒนาการจัดการศึกษามากที่สุดในปัจจุบัน 3 สถาบัน คือ สถาบันครอบครัว (บ้าน) สถาบันศาสนา (วัด) และสถาบันการศึกษา (โรงเรียน) รวมเรียกว่า “บวร” เพราะองค์กรทั้งสามมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาจริยธรรมนักเรียน ดังนี้

บ้าน เป็นหน่วยหนึ่งของสังคมที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา เป็นพื้นฐาน โครงสร้างทางสังคมที่ก่อให้เกิดกระบวนการสร้างพฤติกรรมและวัฒนธรรมของเด็ก การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ในการศึกษาของลูกมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับความสำเร็จของลูกมากกว่าคุณภาพของโรงเรียน

วัด เป็นแหล่งขัดเกลานิสัยให้เป็นคนดี และเป็นแหล่งสืบทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามแต่เดิม วัดจึงมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษามาก

โรงเรียน เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ที่จำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ และต้องเรียนรู้อย่างมีความสุข

เมื่อทั้งสามองค์กรร่วมกันบริหารกิจกรรมนักเรียนด้านต่างๆ โดยทุกฝ่ายร่วมกันเตรียมการ ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติตามแผน ร่วมกันประเมินผลและร่วมกันปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนของชุมชน อีกทั้งยังช่วยให้มีโอกาสได้ร่วมงานกันระหว่างนักเรียน ครู อาจารย์ บุคคลต่างๆ ในชุมชน ผลที่ได้คือ เด็กได้เรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4

การร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน ที่สามารถนำมาเป็นกลไกที่ก่อให้เกิดกระบวนการสร้างกิจกรรมให้เข้มแข็งอย่างแท้จริง (กิตติมาน นาทอง. 2546 : 5)

จากอดีตที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการผลักดันให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนของชุมชนมากที่สุด แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร การมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษายังมีการดำเนินการค่อนข้างน้อย ยังขาดแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2543 : ข-ง) ที่พบว่า ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการสถานศึกษา แต่ไม่มีบทบาทด้านการบริหารและจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านการวางแผน การติดตามประเมินผล การบริหารงบประมาณ การแบ่งสายงานและการบริหารงานบุคคล ชุมชนจะได้รับโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมบางกิจกรรมเท่านั้น เช่นเดียวกับหัสตินทร์ เขาวนปรีชา (2542 : 54) ที่กล่าวได้ว่า กิจกรรมนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักเรียน ซึ่งจัดอยู่ในรูปของกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการเองแทบทั้งสิ้น ตั้งแต่ การวางแผน การทำโครงการ การดำเนินงานตามโครงการ ตลอดจนถึงการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องเช่นเดียวกับการดำเนินการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จากแผนปฏิบัติงานและ โครงการพัฒนาการศึกษา จะเห็นว่า ไม่มีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2478 ว่าด้วยการกำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้ราษฎรได้รับการศึกษามีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 8 โรงเรียน ได้กำหนดให้งานส่งเสริมกิจการนักเรียน เป็นภาระหนึ่งของงานบริหารทั่วไปที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเอง โดยกำหนดมาในรูปแบบของโครงการต่างๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน โดยเฉพาะการจัดโครงการเพื่อให้นักเรียนทำกิจกรรมโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านต่างๆ ซึ่งโครงการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันเพราะหลายๆ โครงการมีการทำกิจกรรมระหว่างโรงเรียนต่างๆ ร่วมกัน เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมกีฬาภายในและกีฬากลุ่มโรงเรียนเทศบาลฯ เป็นต้น จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลโครงการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 8 โรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ทำให้สามารถสรุปได้เป็นกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมที่สำคัญ 5 กิจกรรมนักเรียน ดังนี้

1. กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียน
2. กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ
3. กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม
4. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
5. กิจกรรมกีฬาภายในและกีฬากลุ่มโรงเรียนเทศบาลฯ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

5

โดยมีแนวทางในการปฏิบัติตามโครงการสามารถสรุปได้ คือ ครูที่รับผิดชอบโครงการเขียนโครงการขึ้นเพื่อปฏิบัติในช่วงเวลาต่างๆ จากนั้นเมื่อถึงเวลาปฏิบัติจะทำหน้าที่เขียนบันทึกเสนอโครงการให้ผู้บริหารรับทราบ และเสนอรายชื่อคณะครูผู้ที่จะรับผิดชอบงานต่างๆ ในการจัดกิจกรรมนั้นๆ เมื่อดำเนินกิจกรรมตามโครงการเรียบร้อยแล้ว จะจัดทำรายงานสรุปโครงการให้ฝ่ายผู้บริหารได้รับทราบ (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา กองการศึกษา. 2552 : 27-39)

จากแนวทางการปฏิบัติโครงการที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา การดำเนินโครงการทั้งหมดอยู่ในความรับผิดชอบของครูที่รับผิดชอบโครงการ ผู้บริหารเพียงแต่รับทราบและเข้าร่วมเป็นประธานในการจัดกิจกรรม คณะครูต่างๆ ทำหน้าที่ตามคำสั่งของโรงเรียนในการปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการ ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง พระสงฆ์ หรือบุคลากรจากหน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้เข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น ไม่มีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการและจัดกิจกรรมนักเรียนในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินการตามที่โครงการกำหนด นอกจากนี้ยังขาดแนวทางการบริหารที่ชัดเจน ทำให้การดำเนินการล่าช้าและมีข้อบกพร่องอยู่เสมอ ประกอบกับผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมรับผิดชอบตามโครงการ ไม่สามารถดำเนินงานตามโครงการแทนได้ เนื่องจากแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน ยังไม่มีความชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องการนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อสร้างแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา
4. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶

ความสำคัญของการวิจัย

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เป็นงานและกิจกรรมที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง ก่อให้เกิดประโยชน์มาสู่ตัวนักเรียน จึงจำเป็นต้องมีแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรมโดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน งานวิจัยนี้เป็นการนำองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการสังเคราะห์ แนวคิด หลักการ จากผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรทางการศึกษา จนได้เป็นแนวทางอันเป็นการส่งเสริม พัฒนา ให้ผู้เรียนในโรงเรียน มีกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมที่มีแนวทางที่มีความชัดเจนมากขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามชั้นในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1.1 ชั้นศึกษาความต้องการแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

1.1.1 ประชากร คือ ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา 2) พระสงฆ์ ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือให้การสนับสนุนด้านต่างๆ ของโรงเรียนหรือที่เป็นกรรมการสถานศึกษา 3) ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา จำนวน 20 คน/รูป ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 8 คน 2) พระสงฆ์ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือให้การสนับสนุนในการจัดการศึกษาหรือกรรมการสถานศึกษา จำนวน 4 รูป 3) ผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 8 คน

1.2 ชั้นการสร้างแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

1.2.1 ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีคุณสมบัติดังนี้ 1) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทสาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2) เป็นผู้มี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ประสบการณ์หรือปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษาหรือด้านการจัดการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

1.3 ชั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

1.3.1 ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีสาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2) มีประสบการณ์หรือปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษาหรือการจัดการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) นักวิชาการศึกษา จำนวน 6 คน 3)ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน 4) ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 3 คน 5) หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน และ 5) ที่ปรึกษาเทศบาลฯ จำนวน 1 คน

1.4 ชั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

1.4.1 ประชากร คือ บุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 22 คน 2) คณะครูอาจารย์และบุคลากรซึ่งประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 258 คน

1.4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 96 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน 2) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 64 คน 3) หัวหน้ากลุ่มพัฒนาผู้เรียน จำนวน 8 คน 4) ครูผู้สอน จำนวน 2 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ความต้องการของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

2.2 ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

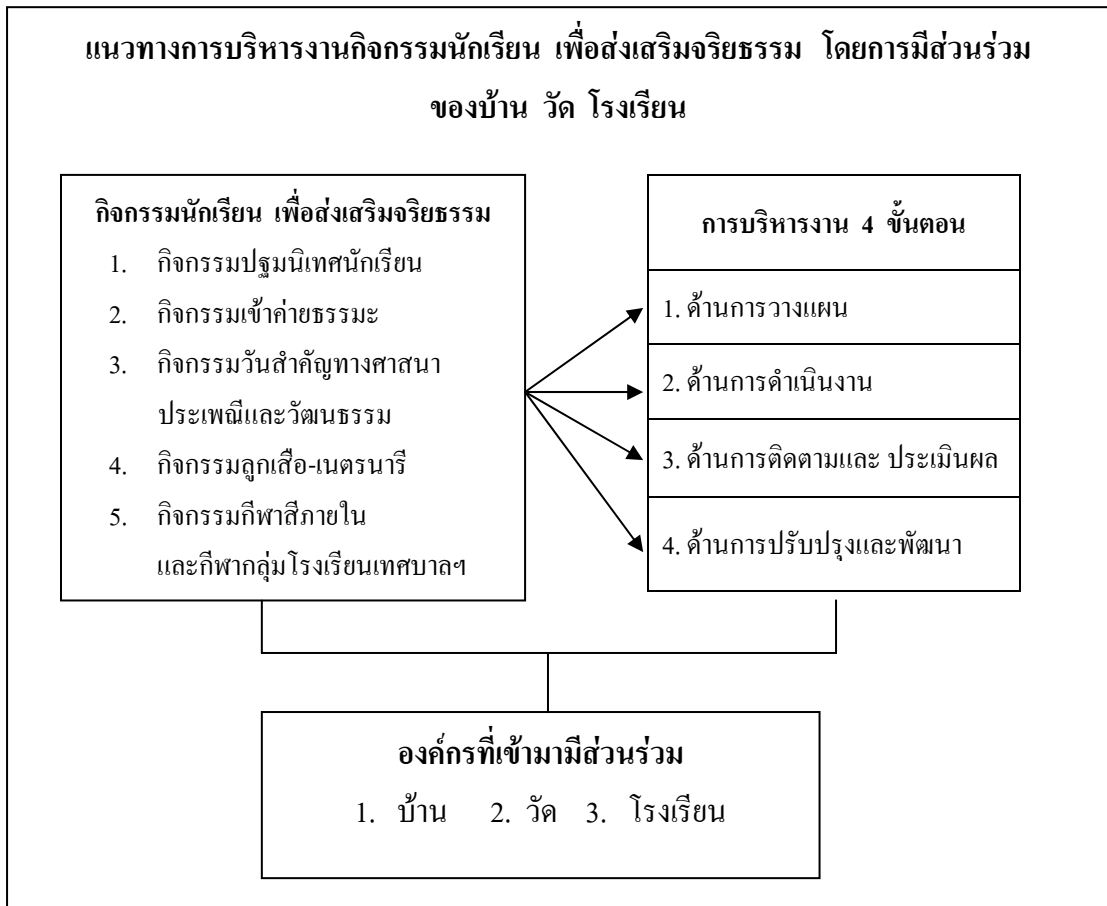

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2.3 ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ได้จากการสังเคราะห์ขั้นตอน กระบวนการ เอกสารของหน่วยงานและนักวิชาการต่างๆ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 71) ; กิติมาน นาทอง (2546 : 5) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542) โครงการพัฒนาการศึกษา กองการศึกษา เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา (2552 : 49-105) นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁹

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านการปรับปรุงและพัฒนาของ 5 กิจกรรมนักเรียน คือ 1) กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียน 2) กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ 3) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม 4) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และ 5) กิจกรรมกีฬาภายในและกีฬากลุ่มโรงเรียนเทศบาลฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมจริยธรรม

แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยให้การมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน หมายถึง ขั้นตอนปฏิบัติงานที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน โดยมีแนวทางการปฏิบัติการวิจัย ดังนี้

ความต้องการของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา เกี่ยวกับความต้องการแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยให้การมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน โดยวัดความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา จำนวน 20 คน/รูป จากแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การสร้างแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ผู้วิจัยได้ สังเคราะห์จากการศึกษา เอกสาร หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลจากการสัมภาษณ์ความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา จัดทำเป็นกรอบแนวคิด และแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน โดยวัดจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับความตรงของเนื้อหา โครงสร้างและหลักวิชา

ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน หมายถึง คะแนนจากการวัดความคิดเห็นว่าตรงและเหมาะสมกับแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน โดยวัดความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

10

ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา สามารถนำไปใช้ได้จริงภายในบริบทของโรงเรียน โดยวัดความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 96 คน จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ ความเป็นไปได้มากที่สุด ความเป็นไปได้มาก ความเป็นไปได้ปานกลาง ความเป็นไปได้น้อยและความเป็นไปได้น้อยที่สุด

บ้าน หมายถึง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือผู้ปกครอง ของนักเรียนที่เรียนอยู่ในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา โดยมีผู้ปกครองนักเรียนเป็นตัวแทนฝ่ายบ้าน

วัด หมายถึง พระสงฆ์ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือให้การสนับสนุนด้านต่างๆ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา เช่น พระสงฆ์ที่มาจัดการสอนศีลธรรมให้บริการสถานที่ในการจัดกิจกรรม รับผิดชอบร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน เป็นต้น โดยมีเจ้าอาวาส พระสงฆ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นตัวแทนฝ่ายวัด

โรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือคณะครูอาจารย์ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน 8 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่ได้รับมอบหมายเป็นตัวแทนฝ่ายโรงเรียน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา หมายถึง บุคคลที่ต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม ประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนพระสงฆ์ และตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีระดับการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีประสบการณ์หรือปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษาหรือด้านการจัดการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีระดับการศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีสาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีประสบการณ์หรือปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษาหรือการจัดการศึกษาในหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

11

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อส่งเสริมจริยธรรม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูอาจารย์และบุคลากร ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อส่งเสริมจริยธรรม โดยการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ ตรงตามความต้องการของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา
2. ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในงานด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา